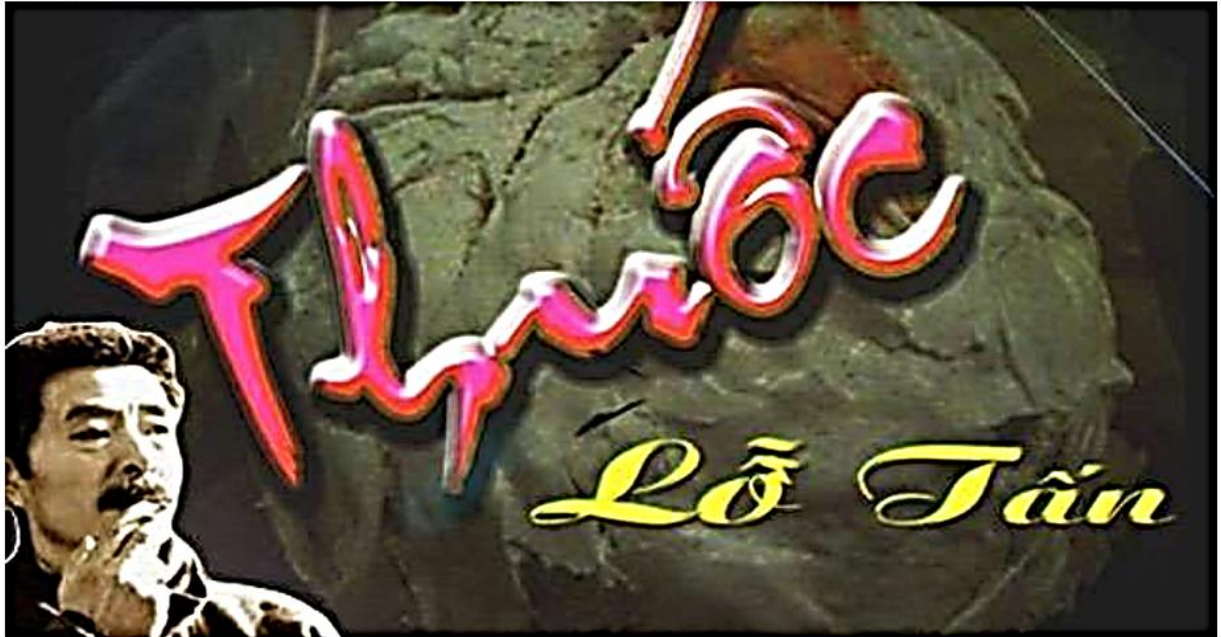

D) TÁC GIẢ LỖ TẤN

1) Cuộc đời:

- **Lỗ Tấn** (1881 – 1936) tên khai sinh Chu Thụ Nhân, bút danh Lỗ Tấn, là nhà văn cách mạng Trung Quốc, sinh trong một gia đình quan lại sa sút, quê tỉnh Triết Giang.

- Trước khi trở thành nhà văn, Lỗ Tấn đã học ngành hàng hải, địa chất. Được nhận học bổng sang Nhật, ông chọn ngành y để chữa bệnh cho người nghèo.

- Một lần xem phim, ông thấy những người Trung Quốc khỏe mạnh đi xem quân Nhật chém một người Trung Quốc làm gián điệp cho Nga với thái độ thờ ơ, dửng dưng, ông giật mình nhận ra rằng chữa bệnh thể xác không quan trọng bằng chữa bệnh tinh thần. Vì thế Lỗ Tấn chuyển sang làm văn nghệ để tuyên truyền và thức tỉnh quần chúng.

2) Sự nghiệp:

*) **Lỗ Tấn** là nhà văn cách mạng hiện đại, có ảnh hưởng lớn trên văn đàn Trung Quốc thế kỉ XX. Ông sáng tác nhiều thể loại: 3 tập truyện ngắn, 16 tập tạp văn, 75 bài thơ.

*) **Quan điểm sáng tác:** Lỗ Tấn chủ trương dùng ngòi bút phanh phui các căn bệnh tinh thần khiến cho quốc dân mê muội, tự thỏa mãn, ngủ say trong cái nhà hộp bằng sắt không có cửa sổ và lưu ý mọi người tìm thuốc chữa trị. Ông đã dũng cảm chỉ cho họ thấy những bước đi sai nhịp trên con đường tiến vào tương lai.

*) **Tác phẩm tiêu biểu:** “ Gào thét,” “ Bàng hoàng “, “Chuyện cũ viết lại”.....

*) Năm 1981 ông được phong danh hiệu **Danh nhân văn hóa thế giới**, được tôn vinh là “**linh hồn dân tộc**”

II) Tác phẩm: THUỐC

1) Hoàn cảnh sáng tác, xuất xứ:

- Cuối thế kỉ 19, đầu thế kỉ 20, Trung Hoa bị các nước đế quốc xâm xé, xã hội biến thành nửa phong kiến, nửa thuộc địa. Thế nhưng nhân dân lại cam phận chịu nhục. “Thuốc” ra đời trong hoàn cảnh ấy với dụng ý chỉ ra căn bệnh đờn hèn, mê muội của người dân Trung Quốc và lưu ý mọi người tìm thuốc chữa căn bệnh tinh thần đó

- Viết năm 1919, đúng vào lúc cuộc vận động Ngũ tứ bùng nổ, được in trong tập “*Gào thét*”.

2) Tóm tắt:

- Truyện kể về vợ chồng lão Hoa, chủ quán trà, có con trai bị ho lao. Lão mua bánh bao chắm máu một chiến sĩ cách mạng bị tử hình cho con ăn và tin rằng nó sẽ khỏi bệnh.

- Thằng Thuyên đang ăn bánh thì có một số khách vào quán uống trà. Họ chúc mừng lão Hoa mua được thuốc hay và khẳng định thằng Thuyên sẽ khỏi bệnh. Họ bàn tán về người tử tù bị chém sáng nay. Đó là Hạ Du, một chiến sĩ cách mạng kiên cường chờ ngày tử hình mà vẫn giác ngộ cách mạng cho lão Nghĩ đề lao. Chẳng ai hiểu Hạ Du, nhiều người còn cho rằng anh bị “điên”. Họ hết lời khen cụ Ba đã đem cháu ra đầu thú để lĩnh thưởng.

- Dù đã ăn hết chiếc bánh chắm máu nhưng thằng Thuyên vẫn bị chết. Mộ nó nằm gần mộ Hạ Du, chỉ cách một con đường mòn.

- Năm sau, vào tiết Thanh minh, hai bà mẹ họ Hoa và họ Hạ cùng đi thăm mộ con. Hai người mẹ cùng nỗi đau mất con có sự đồng cảm và họ đã bước qua con đường mòn đến an ủi nhau. Hai người rất ngạc nhiên khi thấy trên mộ Hạ Du có một vòng hoa tươi. Bà mẹ Hạ Du thắc mắc “*Thế là thế nào nhi?*”.

3) Chủ đề: Truyện phê phán tập quán chữa bệnh phản khoa học, sự lạc hậu, mê muội về chính trị của quần chúng và sự xa rời quần chúng của những người làm cách mạng ở Trung Quốc lúc bấy giờ.

II. ĐỌC HIỂU.

1) Các lớp nghĩa của truyện “Thuốc”:

a) *Lớp nghĩa thứ I*, nghĩa đen là thuốc chữa bệnh lao. Với lớp nghĩa này nhà văn phê phán những người mê tín đã tin rằng ăn bánh bao chắm máu người sẽ chữa khỏi bệnh lao.

b) *Lớp nghĩa thứ II*, mang ý nghĩa xã hội. Đó là phải tìm thuốc chữa bệnh tinh thần cho quần chúng để thoát khỏi sự mê muội, đốn hèn, tự đứng lên làm chủ số phận.

c) *Lớp nghĩa thứ III*, Lỗ Tấn khẳng định: muốn cứu đất nước Trung Quốc phải tìm thuốc chữa bệnh xa rời quần chúng của người làm cách mạng.

2) Hình tượng chiếc bánh bao chắm máu người:

*) *Bánh bao chắm máu người* được nhân dân Trung Quốc lúc bấy giờ coi là thuốc tiên để chữa bệnh lao. Như bác Cả Khang đã khẳng định “*Cam đoan thế nào cũng khỏi*”. Bài thuốc ấy không cứu được tính mạng của thằng Thuyên, nó vẫn bị

chết. *Qua đó, tác giả phản ánh thực trạng u mê, lạc hậu về khoa học của nhân dân Trung Quốc.*

*) *Chiếc bánh ấy lại chấm máu của Hạ Du*, một chiến sĩ cách mạng đã hy sinh cho nhân dân, đất nước. Thế mà người dân lại mua máu của anh để chữa bệnh một cách dửng dưng chẳng khác gì mua máu súc vật. *Điều đó nói lên sự mê muội về chính trị của nhân dân và bi kịch của người làm cách mạng khi xa rời quần chúng.*

3) Hình tượng người chiến sĩ Hạ Du:

*) *Hạ Du tiêu biểu cho* những người sớm giác ngộ cách mạng. Lý tưởng của anh cao đẹp, hành động của anh dũng cảm, hiên ngang, sẵn sàng xả thân vì nghĩa lớn.

*) *Quần chúng không hiểu Hạ Du:*

- Họ nhận thức sai lệch về lý tưởng, hành động của anh, bàn tán với thái độ miệt thị. Họ gọi anh là “thằng quý sứ”, “cái thằng khôn nạn”. Họ đánh giá hành động của anh là “điên”, họ chờ anh chết để mua máu chữa bệnh.

- Người chú thì hiểu là anh đi “làm giặc”, nên đã tố giác cháu để lấy thưởng.

- Mẹ anh cũng không hiểu gì về việc làm của con mình nên gào khóc kêu anh chết oan.

*) *Ý nghĩa của sự hy sinh:*

- Với bệnh nhân bị lao, Hạ Du chỉ là một vị thuốc.

- Với bọn đao phủ, Hạ Du là một món hàng béo bở.

- Với đám đông quần chúng, Hạ Du trở thành một đối tượng để bàn tán.

*) *Lố Tấn muốn nói lên điều gì?*

- Khi quần chúng chưa giác ngộ thì máu của người cách mạng đổ xuống là vô nghĩa, không được ai chú ý.

- Vạch trần sự đầu độc của tư tưởng phong kiến, nhằm thức tỉnh quần chúng đang mê muội.

- Bày tỏ sự kính trọng, lòng thương cảm đối với những chiến sĩ tiên phong trong cuộc cách mạng Tân Hợi. Đồng thời ngầm phê phán những người làm cách mạng mà xa rời quần chúng thì sẽ thất bại.

4) Không gian và thời gian nghệ thuật của truyện:

a) Không gian nghệ thuật của truyện:

- Một quán trà nghèo nàn của vợ chồng lão Hoa.

- Một pháp trường đầy mùi tử khí.

- Một nghĩa trang có những ngôi mộ dày khít và một con đường mòn nhỏ hẹp cong queo.

→ Không gian chật chội, u ám, bế tắc, không khí nặng nề, tồn tại sự chết chóc về tinh thần và thể xác, cần phải có thuốc để chữa trị.

b) Thời gian nghệ thuật của truyện: Có sự tiến triển.

- Cảnh đầu: hai người con chết vào mùa thu.

- Cảnh sau: hai bà mẹ gặp nhau vào mùa xuân.

→ Cái chết như những chiếc lá rời cành để tích nhựa cho mùa xuân đâm chồi nảy lộc. Hình ảnh *“những cây dương liễu mới đâm ra được những mầm non bằng nửa hạt gạo”/109*. đã gieo vào lòng người niềm tin về một cuộc sống mới, đỡ u ám hơn. Đó là niềm hi vọng của tác giả về một tương lai tươi sáng cho những số phận tối tăm, đau khổ.

5) Hình ảnh vòng hoa trên mộ Hạ Du có ý nghĩa gì?

*) Thể hiện niềm tin của nhà văn vào tiền đồ cách mạng. Ông muốn nói với mọi người rằng máu của người chiến sĩ cách mạng đã thức tỉnh một bộ phận quần chúng, đã có người hiểu được cái chết vinh quang đó và tâm nguyện bước tiếp bước chân khai phá của họ.

*) Cái chết của Hạ Du là không uổng phí, vẫn còn những người có lí tưởng cao đẹp như anh và họ sẽ sẵn sàng hy sinh cho lí tưởng đó.

6) Ý nghĩa của các chi tiết:

*) *Nghĩa địa người chết chém hoặc chết tù ở về phía tay trái, nghĩa địa những người nghèo ở về phía tay phải chia cắt bởi con đường mòn có ý nghĩa:* Những người chết chém hoặc chết tù cùng ở bên trái nghĩa địa đã nói lên không hề có sự phân biệt giữa những người làm cách mạng hy sinh vì dân vì nước với những kẻ trộm cướp, giết người. Vì thế người cách mạng cũng bị xem như là “giặc.”

*) *Hình ảnh con đường mòn có ý nghĩa:*

- Con đường mòn là ranh giới tự nhiên, do đi nhiều mà thành đường.
- Con đường mòn còn là ranh giới vô hình giữa những người cách mạng và quần chúng. Cuối truyện, phải qua một thời gian giặc ngộ, hai bà mẹ mới bước qua được con đường mòn đến với nhau. Điều đó có nghĩa là cách mạng và quần chúng đã xích lại gần nhau.

*) *Cả hai nơi mộ dày khít lớp này lớp khác như bánh bao nhà giàu ngày mừng thọ đã nói lên:* Số người chết chém, chết tù cũng nhiều như số người chết nghèo, chết bệnh. Hình ảnh này đã gợi lên thực trạng xã hội của đất nước Trung Quốc lúc bấy giờ vừa đen tối, vừa tàn bạo, cái chết nhiều hơn sự sống.

7) Câu hỏi của bà mẹ Hạ Du “thế này là thế nào” có nghĩa gì?

*) *Bà mẹ Hạ Du vừa ngỡ ngàng, bàng hoàng vừa thể hiện sự băn khoăn ai đã đặt vòng hoa lên mộ con mình.*

*) Câu hỏi ẩn giấu niềm vui của một người mẹ nghèo, đau khổ vì đã có người hiểu con mình. Đồng thời câu hỏi còn hàm chứa một đòi hỏi phải có câu trả lời

III) Tổng kết:

1) Nghệ thuật:

*) Lối viết cô đọng, súc tích, giàu hình ảnh mang ý nghĩa biểu tượng (chiếc bánh bao tẩm máu, vòng hoa, con đường mòn...).

*) Cách xây dựng nhân vật cũng rất đặc biệt: không đặt nhân vật cách mạng vào vị trí chủ yếu mà đặt ở tuyến ngầm phía sau nhân vật đám đông để khắc họa chủ đề thức tỉnh quần chúng của truyện.

*) Cách kể chuyện theo ngôi thứ ba truyền thống nhưng nhiều đoạn đã chuyển điểm nhìn trần thuật sang nhân vật làm cho truyện sinh động và giàu chất trữ tình hơn

2) Nội dung: Lỗ Tấn đã phê phán những căn bệnh

*) Mê tín dị đoan, lối chữa bệnh phản khoa học.

*) Mê muội về chính trị của nhân dân.

*) Xa rời quần chúng của người làm cách mạng.
